

MABIE

MAGYAR BÍRÓI EGYESÜLET

1122 BUDAPEST, TÓTH LŐRINC U 6.

**A MAGYAR BÍRÓI EGYESÜLET VÉLEMÉNYE
AZ EGYES IGAZSÁGÜGYI TÁRGYÚ TÖRVÉNYEKNEK A MAGYAR
HELYREÁLLÍTÁSI ÉS ELLENÁLLÓKÉPESSÉGI TERVHEZ KAPCSOLÓDÓ
MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYTERVEZETRŐL**

Az Egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló törvényjavaslat szövegét áttanulmányozva a MABIE az alábbiakban terjeszti elő véleményét.

Az egyes konkrét jogszabályrészek elemzése előtt fontosnak tartjuk leszögezni, hogy a MABIE általánosságban üdvözlí az OBT valódi jogállami garanciákat nyújtó hatásköreinek bővülését. Azonban arra is rá kell mutatnia, hogy számos, a MABIE és az OBT által korábban jelzett problémakör továbbra is megoldatlanul maradt, és a javaslatban van olyan hatáskörelvonás is, ami határozottan nem támogatható. A javaslattal kapcsolatban - a részletes véleményt megelőzően - a legfontosabb szabályozási témakörök közül kiemelendők az alábbiak:

A MABIE felhívja a figyelmet arra, hogy a törvénytervezet nem tartalmaz átmenti rendelkezéseket, holott a törvény hatályba lépését követően az OBT-nek önálló jogi személyiséggel rendelkező, önállóan gazdálkodó szervként kell megkezdenie működését. Az OBT iroda megszervezése, a munkatársakkal munkaszerződés megkötése, a szabályozási környezet kialakítása időigényes feladat, az ehhez szükséges humán erőforrás nem áll rendelkezésre.

A MABIE javasolja olyan koncepció megfontolását, mely szerint az OBT tagjait segítő igazságügyi alkalmazottakat nem a bírósági szervezetből jelölnék ki a munkáltatók, hanem valamennyi dolgozó az OBT iroda alkalmazásában állna, fizikailag is az OBT iroda lenne a munkavégzésük helye. Ez a szervezeti megoldás tiszta viszonyokat teremtene az igazságügyi alkalmazott tekintetében az utasítás adási jogkör, a fegyelmi jogkör és a helyettesítés kérdésében. Mindezek az OBT elnökének munkáltatói jogkörébe tartoznának. További – és nem elhanyagolható – előnyt jelentene, hogy kialakulhatna egy, az OBT tagot segítő munkát professzionális szinten végző igazságügyi alkalmazotti kar, ami az OBT tag személyének változása esetén is komoly

segítséget jelentene, nem generálna az új OBT tag mellett egy új igazságügyi alkalmazott munkába állítását, betanítását.

A MABIE elengedhetetlennek tartja azt, hogy az OBT a hatályos Bszi.103.§ (3) bekezdés a) pontjában írt hatáskörével továbbra is rendelkezzen, így az azt hatályon kívül helyező rendelkezés nem támogatható. Az OBH elnökének és a Kúria elnökének tisztségére jelölt személy(ek) meghallgatása nem mellőzhető, az arról való véleménynyilvánításnak ugyanolyan kötelező erővel kell rendelkeznie, mint a jelentkezők (formai) feltételeknek megfelelése tárgyában hozott OBT határozatnak. Nevezetesen, hogy a köztársasági elnök javaslatát azon személyek közül választva teszi meg, mely személyek az OBT támogatását elnyerték. A jelölt személyére vonatkozó érdemi és nemcsak formai szempontú véleménynyilvánítás a bírói öngazgatás nagyon fontos hatásköre és garanciája, ennek eltörlése semmivel nem indokolható. A módosító rendelkezés indokai a törvényjavaslat indokolásából sem ismerhetők meg.

A MABIE javasolja a Bszi.90.§ (2) bekezdésében felsorolt, az OBT tagjává válást kizáró okok kiegészítését azzal, hogy „nem lehet az OBT tagja az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezető.” Az OBT működésének eltelt időszaka igen sok példát szolgáltatott arra, hogy mennyire nem helyeselhető az a rendszer, melyben az OBH elnöke által kinevezett és ellenőrzött OBT tag ellenőrzi az ő munkáltatójának, az OBH elnökének tevékenységét. Az OBT tag és ennek következtében az OBT mint testület integritásának fontos alapvetése a javasolt kizáró ok törvénybe foglalása.

A MABIE felhívja a figyelmet arra, hogy a Bszi.76.§ (1) bekezdésében felsorolt, az OBH elnöke általános központi igazgatási feladatköre nem feleltethető meg a központi igazgatás fogalmának, ez megnehezíti az OBT-nak a Bszi.103.§ (1) bekezdésében meghatározott hatásköre gyakorlását. A módosítás lehetőséget teremt és szükséges is ezek koherenciájának megteremtése.

A MABIE javasolja, hogy az OBT elnöke, elnökhelyettese vezetői pótlékban, tagjai pedig igazgatási pótlékban részesüljenek.

A módosítás értelmében az OBT önállóan gazdálkodó jogi személlyé válik, az OBT elnöke és helyettese munkáltatói jogokat fog gyakorolni, gazdálkodik az OBT költségvetésével. Tényleges igazgatási vezetői feladatokat fognak ellátni jogi személyiséggel rendelkező szervezet élén, ezért a vezetői pótlék elengedhetetlen, annak hiánya a Bszi. szerkezetében semmivel nem indokolható.

Az OBT tagjai – kétségtelenül rendkívül jelentős tárgyalási kedvezmény mellett ugyan de – szintén igazgatási feladatokat végeznek. Ez indokolja, hogy - miután az OBH-ba beosztott bírókhoz hasonlóan beosztási pótlékot nem kaphatnak - igazgatási pótlékban részesüljenek.

A MABIE javasolja a Bszi.103.§ (2) bekezdés b) pontjának pontosítását. A jelenlegi megfogalmazás „ellenőrzi a bíróságok gazdálkodását” pontatlan, nem illeszthető a Bszi rendszerébe, ugyanakkor akadályát képezte a hatáskör valódi gyakorlásának. Annak ellenére volt vitatott az értelmezése, hogy a törvény indokolásából egyértelmű volt, hogy a jogalkotó a bíróságok fejezet gazdálkodásának ellenőrzését utalta az OBT hatáskörébe. Jelen módosítás erre a korrekcióra lehetőséget nyújt.

A törvénytervezet részletes véleményezése a tervezet tagolásának megfelelően:

Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény módosításai

Módosító 1.§

A módosítás az Iasz. hatályát az OBT-re is kiterjeszti, ez szüksége, a MABIE támogatja.

Módosító 2.§

Munkáltatói jogkört alapít az OBT elnöke részére, szükséges és helyes módosítás, a MABIE támogatja.

Módosító 3.§

Az OBT képesítési követelményeinek meghatározásához az OBT véleményének beszerzése indokolt, a MABIE által támogatott a módosítás.

Módosító 4.§

A módosítás értelmében a képzés és továbbképzés szabályainak rendezését OBT határozatban írja elő, ez indokolt és szükséges módosítás, a MABIE támogatja.

Módosító 5.§

Az Iasz 42/A.§ (1) bekezdése a titkár OBT-hez beosztását is lehetőségként biztosítja az OBH elnöke számára. Ez mintegy válogatási lehetőséget is biztosít az OBH elnöke számára, ami nem szerencsés. A MABIE álláspontja szerint helyesebb lenne az a fordulat, hogy ... „valamit az OBT elnökének javaslatára – a titkár hozzájárulásával – az OBT-hez beosztja.”

A többi módosító rendelkezés is indokolt és szükséges, azokkal a MABIE egyetért.

Módosító 6.§

A munkáltatói jogok gyakorlása miatt indokolt és szükségszerű módosítás, azzal a MABIE egyetért.

Módosító 7.§

Technikai, szükséges módosítás.

Módosító 8.§

Az OBT mint munkáltatói jogokat gyakorló szervvé válása miatt szükségszerű és indokolt módosítás, a MABIE támogatja.

Módosító 9.§

Támogatandó és helyes módosítás, mert az OBT-hez beosztott igazságügyi alkalmazott számára az OBH-val azonos beosztási pótlékot szabályoz. Helyes és a MABIE által támogatott módosítás.

Módosító 10.§

A MABIE támogatja, hogy a munkáltatói jogkörrel járó címadományozási lehetőség az OBT számára is biztosított legyen.

Módosító 11.§

A MABIE támogatja, hogy a munkáltatói jogkörrel járó, egyéb juttatásokra vonatkozó szabályozás megalkotása az OBT számára is biztosított legyen.

Módosító 12.§

A MABIE támogatja, hogy a munkáltatói jogkörrel járó címadományozási lehetőség az OBT számára is biztosított legyen.

Módosító 13.§

Az OBT számára megteremtett munkáltatói jogokkal járó szükségszerű és indokolt módosítás, a MABIE támogatja. A rendelkezésre álló keret a költségvetési tárgyalások eredménye alapján állapítható meg, így évente történő felülvizsgálata lehet indokolt.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény módosításai**Módosító 14.§**

Az ABtv. -t érintő módosítást – mely a 15.§-sal együtt megszünteti annak lehetőségét, hogy a közhatalmat gyakorlók az Alkotmánybírósághoz forduljanak, a MABIE támogatja.

Módosító 15.§

A hatályon kívül helyező rendelkezéssel a MABIE egyetért. Ezek közül a 10/A.§ és a 69.§ (10) annak lehetőségét szünteti meg, hogy az alkotmánybíró bírói kinevezést kérhessen. Ezt a lehetőséget a MABIE is sérelmezte korábban, így a módosítást egyértelműen csak helyeselni lehet.

Az 55.§ (4a) pedig megszünteti annak lehetőségét, hogy közhatalmat gyakorló szervek alkotmányjogi panasszal élhessenek, mely rendelkezéssel a MABIE ugyancsak egyetért.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény módosításai

Módosító 16.§

A MABIE támogatja a módosítást, mely az OBT költségvetését a bíróságok fejezetén belül helyezi el.

Módosító 17.§

Ez, a kizárólag a Kúria tekintetében módosító rendelkezés nem egyértelműen szabályoz. Kérdésként vetődik fel, hogy az „Irányadó” vajon „egyetértési jogot” jelent-e. Az indokolás az egyetértési jogra utal, a szóhasználat azonban pontosítást igényel. A MABIE felhívja a figyelmet arra, hogy az ügyelosztási rend nem csak a Kúrián, hanem a bírósági szervezet valamennyi szintjén kiemelt jelentőségű, a bírói jogállás és az átlátható bírósági igazgatás fontos garanciális szabálya. Ezért a módosításban foglaltaknak valamennyi bírósági szintre történő szabályozását javasolja.

Módosító 18.§

A módosítás szerinti átlátható és kiszámítható ügyelosztás a MABIE által is régóta igényelt változásnak megfelel. A MABIE felhívja a figyelmet arra, hogy az ügyelosztás szempontjainak meghatározása nem csak a Kúrián, hanem a bírósági szervezet valamennyi szintjén kiemelt jelentőségű, a bírói jogállás és az átlátható bírósági igazgatás fontos garanciális szabálya. Ezért a módosításban foglaltaknak valamennyi bírósági szintre történő szabályozását javasolja.

Módosító 19.§

Csak technikai módosítás, mely a MABIE által nem kifogásolható.

Módosító 20.§

A módosításban újonnan meghatározott feltételek a MABIE megítélése szerint erősen vitathatóak. A bíróvizsgálati értékelésnek semmiféle jelentősége nincs az OBH elnöki alkalmasság tekintetében. Az ugyanis szinte kizárólag a bírói munka szakmai értékelése, igazgatási felkészültségről vagy alkalmasságról semmiféle adatot nem szolgáltat. A kiváló bírói szakmai alkalmasság pedig az OBH elnökeként nem hasznosítható, mert az OBH elnöke nem ítélkezhet.

A 2 éves vezetői tisztség mint feltétel pedig súlytalan. Ilyen időszak a vezetői feladatokba való betanulás fázisát jelenti, eltelte semmilyen adatot nem szolgáltat a vezetői alkalmasságról. Tekintettel arra, hogy a hatályos szabályozási környezetben a vezetői tevékenység vizsgálata 5 év elteltével kötelező, az OBH elnöki posztra alkalmasság feltételének ehhez kellene illeszkednie. Pályázati feltételként annak megjelenítése bírna valódi súllyal, ha feltételként legalább egy 6 éves vezetői ciklus és annak kiválóan alkalmas értékelése szerepelne.

Módosító 21.§

Teljesen feleslegesnek tűnő rendelkezés. A pályázati feltételeknek való technikai megfeleltetés és az azzal kapcsolatos szabályozás mintegy „látszatfontosságot” biztosít az OBT számára, azonban ez semmiféle érdemi hatáskört nem jelent a pályázókról való, megfelelő súllyal bíró, tartalmi véleménynyilvánításhoz képest. A MABIE álláspontja szerint e szabályozás kizárólag a tartalmi – az egyetértési joghoz közelítő – véleménynyilvánítás lehetőségével együtt tölti be a feladatát.

Módosító 22.§

A módosítás az OBT részére biztosítja költségvetésének önálló meghatározását, ezt a MABIE támogatja.

Miként azt is, hogy az OBH elnöke az OBT előirányzatait nem csoportosíthatja át.

Kifejezetten helyes és erős kontroll, hogy a bírósági szervezet létszámának megállapításához az OBT egyetértése szükséges. A MABIE által régóta szorgalmazott az átlátható létszámgazdálkodás, mely területen az OBT egyetértési joga erős kontrollt biztosít.

Ugyanez mondható el a munkateherméréssel kapcsolatos OBT egyetértési hatásköréről. A MABIE által régóta szorgalmazott ennek egységesítése és rendszeres felülvizsgálata, az OBT egyetértési jog nagyon erős kontroll lesz.

Az OBT egyetértési joga a kijelölés – bíró hozzájárulása nélküli – megszüntetéséhez, továbbá a bíró beosztásához, az OBH elnök általi bíró kirendeléséhez ugyancsak a kontrollt erősíti, elősegíti a bírói életpálya átláthatóságát és kiszámíthatóságát.

A központi igazgatás érdemi kontrollját erősíti, hogy az OBT – többször megfogalmazott igényének megfelelően – meghatározhatja az OBH elnöki tájékoztató szerkezetét.

Támogatja a MABIE azt a garanciális szabályt is, hogy az OBH elnöke az OBT költségvetésre vonatkozó javaslatát és annak végrehajtására vonatkozó beszámolóját változtatás nélkül továbbítja.

Módosító 23.§

A pályázók pályázati feltételeknek való megfeleléséről történő döntés nem érdemi, nem a személy alkalmasságáról, hanem a pályázati feltételek teljesüléséről történő állásfoglalás. Szükségtelen OBT hatáskör, az OBT a közreműködésével a folyamatban valódi garanciát nem nyújt.

Sajnálatos ugyanakkor, hogy a kinevezési feltételek között nem szerepel vezetői gyakorlat, holott az elengedhetetlen ebben, a teljes bírósági szervezet igazgatását végző vezetőt helyettesítő tisztségben.

Módosító 24.§

A törvénnyel összhangban lévő rendelkezés, mellyel a MABIE egyetért.

Módosító 25.§

A törvénnyel összhangban lévő, a MABIE által támogatott rendelkezés.

Módosító 26.§

A MABIE javasolja, hogy az OBT elnöke és elnökhelyettese csak az OBT választott tagjai közül legyen választható. A Kúria elnöke az OBT nem választott tagja, közjogi méltóság, OBT elnökké vagy helyettesé választhatósága nem kívánatos „hatalomkoncentrációt” eredményezne. Az OBT egyes hatáskörei gyakorlása során felügyeli is a Kúria elnökének igazgatási tevékenységét. Mindezek indokolják, hogy a testület vezetői csak a választott tagok közül kerülhessenek ki.

Az OBT elnökének és helyettesének újra választhatóságát kizáró rendelkezés a MABIE álláspontja szerint mellőzendő. E szabályozás indokaira az indokolás sem tér ki, így az nem ismerhető meg.

A korábbi törvény alapján működő OBT hatékonyságát nagyban nehezítette a hat hónapos elnöki és elnökhelyettesi ciklus. Erre tekintettel a változás üdvözlendő, de semmivel nem magyarázható, hogy a feladatát jól végző elnök illetve helyettese miért ne lenne újraválasztható úgy, hogy ez esetben sem haladná meg a vezetői időszaka a Bszi-ben általánosan szabályozott hat évet.

Az elnök, elnökhelyettes akadályoztatása esetére meghatározott helyettesítési rend nem kifogásolható, a szabályozással és annak indokaival a MABIE egyetért.

Módosító 27.§

A törvény módosításával összefüggésben indokolt rendelkezések, melyekkel a MABIE egyetért.

Módosító 28.§

A jogszabály alkotásra és véleményezésre vonatkozó hatáskör megteremtése támogatandó, azt az OBT is igényelte.

A költségvetésre vonatkozó módosítás ugyancsak szükségszerűen következik az új törvényből.

Az OBT egyetértési jogának gyakorlása a létszám meghatározásánál és a munkateher mérésével kapcsolatban ugyancsak a bírák érdekét szolgáló, így a MABIE által feltétlenül támogatandó új hatásköri szabály.

Az új hatáskörök a korábbi módosítások leképezését jelentik, melyből a Bszi.103.§ (3) bekezdésének m) ponttal történő kiegészítését a MABIE - a már korábban kifejtett indokokra tekintettel - nem támogatja.

Módosító 29.§

Feleslegesnek tűnő módosítás, mert az OBT tagját továbbra is megilleti a korábban is már biztosított irattanulmányozási jog. A MABIE egyetért azonban azzal a garanciális módosítással, mely a vitatott helyzetekre a jogorvoslati jogot megteremti.

Módosító 30.§

Nem vitatható, szükségszerű rendelkezések, mely módosításokat a MABIE támogat.

Módosító 31.§

Ez önmagában ugyancsak helyes, a MABIE által támogatandó rendelkezés, kivéve - a következő pontban írtakra tekintettel - a Kúria elnökhelyettesének felsorolása e pontban.

Módosító 32.§

A Kúria elnöke az OBT tagja. Az OBT tagok személyesen vesznek részt a tanács munkájában, helyettesítés csak a tanácskozási joggal rendelkezők esetén megengedett. Nem indokolt a tagokra vonatkozó eltérő szabályozás még akkor sem, ha a Kúria elnökének OBT tagsági viszonya nem választással, hanem törvény erejénél fogva keletkezik, ezért a helyettesítésére vonatkozó módosítást a MABIE nem támogatja.

Módosító 33.§

A módosítást a MABIE támogatja, hiszen az OBT eddigi működése során rendszeresen jelentett problémát a hatásköri viták kapcsán, hogy nem volt szabályozott annak eljárási rendje és az sem, hogy a döntésre mely szerv rendelkezik hatáskörrel. A módosításban előírt szoros határidők az OBT működésének hatékonyságát támogatják.

Módosító 34.§

A módosítások a MABIE által nem kifogásolható rendelkezések Valódi tartalommal azonban éppen az töltene meg, ha a Bszi.90.§ (2) bekezdése is módosulna akként, hogy az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó vezető nem választható az OBT tagjává. Ez igen fontos és garanciális rendelkezést jelentene. Nem biztosítja ugyanis a központi igazgatás hatékony felügyeletét, ha a kinevezett személy felügyeli az őt kinevező személy, az OBH elnökének tevékenységét. Az előző és a jelenlegi OBT működése ékes bizonyítékát adta valamennyi visszásságnak és rámutatott ezen szabályozás szükségességére.

Azt jelzi a MABIE, hogy az OBT tagság gc) pontban szabályozott oka a ga) pontban foglalt esetben is bekövetkezik, így a gc) pont feleslegesnek tűnik.

Módosító 35.§

A munkavégzési kötelezettség alóli mentesítés törvényi szabályozása és mértéke is – látva az OBT előtt álló feladatokat – szükséges garanciális szabály, a módosítást a MABIE támogatja.

Jelzi azonban a MABIE, hogy az igazságügyi alkalmazott kijelölésénél indokolt lehet az OBT tag egyetértését vagy javaslatát is szabályozni. A gördülékeny, jó munkakapcsolat és a felkészült, az OBT tag munkáját ténylegesen segítő igazságügyi alkalmazott nagy mértékben mozdíthatja elő a tag igazgatási feladatának hatékony ellátását.

Módosító 36.§

A MABIE a Kúria elnökével szemben újonnan támasztott feltételek közül a legalább kétéves kúriai bírói tapasztalat előírását támogatja, ezzel szemben azt nem tartja indokoltnak, hogy ehelyett vagylagosan a kiemelkedő tudású elméleti jogász is megválasztható legyen. A Kúria vezetőjének munkáját a Kúrián bíróként szerzett tapasztalat segítheti, ezzel szemben a bármilyen jogterületen szerzett elméleti tudás az erre a pozícióra való alkalmasságot nem növeli. A MABIE ezen kívül továbbra sem támogatja, hogy a bírói szolgálati jogviszony számításakor a nemzetközi igazságszolgáltatási szervezetben bíróként, főtanácsadóként, valamint az alkotmánybíróként, illetve az Alkotmánybíróság Hivatalában főtanácsadói munkakörben szerzett tapasztalatot is figyelembe kell venni. Ezen szakmai tapasztalatok bár kétségtelenül rendkívül értékesek, azonban semmiképpen nem tekinthetők ekvivalensnek a magyar igazságszolgáltatásban való tényleges részvétellel, nem pótolják azt a gyakorlati tudást, a bírósági szervezetben való szocializációt, bírói szemléletmódot, melyre kizárólag úgy lehet szert tenni, ha valaki a hazai bírósági szervezetben bíróként tevékenykedik.

Módosító 37.§

A MABIE által támogatott, fontos, garanciális jelentőségű kiegészítése a Bszi-nek, mert a helyettesítési rendet ezidáig legfeljebb az Szmsz-ek, azok is eltérően rögzítették.

Módosító 38.§

Hangsúlyozandó ismét, hogy felesleges, érdemi garanciát nem jelentő hatáskör az OBT számára az érdemi alkalmasság kérdésében való állásfoglalás helyett a pályázati feltételeknek való alkalmasság kérdésről való döntés. Ezzel kapcsolatban a MABIE álláspontját már a korábbi rendelkezéseknél kifejtette.

A főtitkári hatáskör teljes kúriára kiterjedő voltára figyelemmel a véleményezésnek a teljes ülés hatáskörébe utalása a MABIE álláspontja szerint indokoltabb lenne.

Módosító 39.§

A bírói tanács hatáskörét speciálisan bővíti kizárólag a Kúrián, kétségtelen, hogy főtitkár is csak ott van. Azonban a főtitkári hatáskör teljes kúriára kiterjedő voltára figyelemmel a véleményezésnek a teljes ülés hatáskörébe utalása a MABIE álláspontja szerint indokoltabb lenne.

Módosító 40.§

A törvényjavaslat indokolása sem ad választ arra, hogy a Kúrián miért köti a véleményező szerv javaslata az elnököt, az OBH elnökét pedig miért nem. A MABIE álláspontja szerint éppen elegendő garancia lenne, hogy ha a Kúria elnöke el kíván térni a javaslatról, akkor azt csak az OBT egyetértésével teheti meg, miként azt is, ha a pályázatot eredménytelenné akarja nyilvánítani.

Módosító 41.§

Az OBT hatásköreinél már szabályozott és a MABIE által véleményezett módosítás. Garanciális és támogatandó azonban az az új szabály, hogy az egyéves bírósági vezetői megbízást bírósági elnöki illetve elnökhelyettesi állás esetén nem teszi lehetővé.

Módosító 42.§

A MABIE támogatja a Kúria bírói tanácsára vonatkozó hatásköri kiegészítést azzal, hogy azt valamennyi bírósági szint bírói tanácsára is indokolt lenne kiterjeszteni. Ez jelentősen erősítené a vezetői kontrollt és a bírói önigazgatást.

Módosító 43.§

A MABIE támogatja a Kúria kollégiumára vonatkozó hatásköri szabályozást. Megfontolásra érdemesnek látja e szabályozás kiterjesztését valamennyi bírósági szint kollégiumára, ezzel jelentősen erősítve a vezetői kontrollt és a bírói önigazgatást. Így valamennyi kollégium esetében helyeselhető lenne az egyetértési jog az ügyelosztási rendre és a bíró kirendelésére vonatkozó vezetői döntéshez, biztosítva ezáltal a döntés szakmai megalapozottságát.

Módosító 44.§

A volt OBT tagok ismételt megválasztásának diszkriminatív szabályozásával a MABIE nem ért egyet. Az újraválasztás lehetőségének biztosítása a volt tagok tapasztalataival, megszerzett felkészültségével indokolható, az azonban semmivel sem, hogy az újraválasztás lehetőségét kizárólag azok számára teremtsen meg a jogalkotó, akik a törvény hatályba lépésekor az OBT tagjai.

Módosító 45.§

Korrekciós, szükséges módosítás, a MABIE támogatja.

Módosító 46.§

A Bszi. 103. § (3) bekezdés a) pontjának hatályon kívül helyezése óriási visszalépés a jelenlegi állapothoz képest, a MABIE számára elfogadhatatlan.

A hatályos rendelkezés szerint az OBT „személyes meghallgatás alapján előzetes véleményt nyilvánít az OBH elnökének és a Kúria elnökének tisztségére jelölt személyéről”. Az ehelyett, a módosításban szereplő törvényi feltételek megfelelőségi vizsgálata nem pótolja a Bszi. 103. § (3) bekezdés a) pontjában írt OBT hatáskört. A jelölt személyére vonatkozó érdemi és nemcsak formai szempontú véleménynyilvánítás a bírói önigazgatás nagyon fontos hatásköre és garanciája, ennek eltörlése semmivel nem indokolható. A módosító rendelkezés indokai a törvényjavaslat indokolásából sem ismerhetők meg.

A további módosítások a korábbiak következtében szükséges korrekciók, azokkal a MABIE egyetért.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény módosításai

A módosításban jelentős súlyú kérdésekben szabályozott OBT egyetértési jog tekintetében külön kiemelendő, hogy azt a Bszi. főszabálya szerint az OBT vélhetően ülésen fogja gyakorolni, melyen a nyilvánosság kontrollja még a vitában elhangzottakra is kiterjed. Ezen túlmenően az OBT ülésén – ha az OBT elnökének gyakorlata változatlan marad - meghívottként a MABIE elnöke is részt vesz, így ott a MABIE álláspontja meg tud jelenni és a döntésben is szerepet kaphat. Korábban, kizárólagos OBHE hatáskör esetén ez a garancia nem volt biztosított.

Módosító 47.§ és 59.§

A módosítást a MABIE támogatja, mert az hatályon kívül helyezi az Alkotmánybíróság tagjainak bíróná történő – pályázat nélküli – kinevezésének lehetőségét, mely lehetőséget a MABIE korábban is vitatott.

Módosító 48.§

Támogatja a MABIE a módosítást, amely az OBT koncepciójába is illeszkedő, de korábban igényként külön meg nem fogalmazott jogot biztosít. Az OBT egyetértési joga megfelelő garanciát biztosító jogosítvány az előkészítés során, a rendeletet azonban továbbra is az IM alkotja meg.

Módosító 49.§

A MABIE támogatja a módosítást, mely az OBT javaslatának is megfelel. Az OBT javaslatában a Bszi. 103.§ (3) bekezdés c) pontjának módosítására tett javaslatként jelenik ez meg. Garanciális jelentősége van annak, hogy az eredménytelenné nyilvánításhoz – alkalmas pályázó esetén - az OBT egyetértése szükséges.

Módosító 50.§

A MABIE egyetért a módosítással, mely az OBT javaslatán túlmenő, de az OBT koncepciójába illő garancia. A bírói kart erősen foglalkoztató, átláthatatlan és kiszámíthatatlan, de a bírói életpályát jelentősen befolyásoló kúriai beosztási gyakorlat feletti OBT kontroll az egyetértési joggal megfelelő garanciát teremt.

Módosító 51.§

A MABIE támogatja ezt a módosítást is, mely az OBT javaslatán túlmenő, de az OBT koncepciójába illő garancia. Garanciális jelentősége van az OBT egyetértési jogának az érintett szervhez történő beosztás esetében is.

Módosító 52.§

A MABIE egyetért a módosítással, mely az OBT javaslatán túlmenő, de az OBT koncepciójába illő garancia. A bírói életpálya tekintetében ugyancsak garanciális jelentősége van a bírói jogállást érintő vezetői intézkedés – a kijelölés – megszüntetéséhez történő egyetértési jognak, a bíró hozzájárulásának hiányában.

Módosító 53.§

Támogatandó, az OBT javaslatának is megfelelő rendelkezés.

Az (1a) bekezdés az OBT javaslatában a Bszi. 103.§ (3) bekezdés o) pontjának módosítására tett javaslatában jelenik meg. A bírói jogállást és az előmenetel lehetőségét jelentősen befolyásolja különösen az OBH elnökének hatáskörébe tartozó kirendelés intézménye. Ennek, a nem átlátható és a MABIE, valamint az OBT által is többször kifogásolt gyakorlatnak a kontrollját teremti meg a módosítás az OBT egyetértési jogával.

A módosítás (1b) bekezdése az OBT koncepciójába illeszkedik, de még azon is túlmutató, támogatandó rendelkezés. A MABIE üdvözli a módosítást, mert a kúriai BT és a kollégium egyetértése a szükséges szakmai szempontú kiválasztást garantálja.

Módosító 54.§

A MABIE egyetért ezzel a módosítással, mely az OBT javaslatán túlmenő, de az OBT koncepciójába illő garancia. A képzés rendszerének szabályaihoz az OBT egyetértése kell, a teljesítési kötelezettség szabályait pedig az OBT véleményezi, ami a megfelelő kontrollt biztosítja a bírák számára fontos, előmenetelüket és szakmai felkészültségüket jelentősen érintő területen.

Módosító 55.§

Ez a rendelkezés a MABIE által annyiban támogatott, hogy kizárja a magasabb bírói beosztás lehetőségét, mert csak azonos szintű álláshelyre teszi lehetővé az új beosztást. Ez az OBT javaslatában a Bszi. 103.§ (3) bekezdés ca) pontjában megfogalmazott javaslat szellemiségének megfelel.

Az „indokolt esetben pályázat nélkül tanácselnöki munkakörbe beosztás” azonban nem támogatható. Túlságosan széles mérlegelési lehetőséget biztosít. Nem belátható, hogy egy hivatali beosztás után mi indokolna tanácselnöki, azaz bírósági vezetői kinevezést olyan pozícióba, mely alapvetően szakmai és nem igazgatási vezetői tisztség és melyre a kollégiumoknak véleményezési lehetőséget biztosít a jogszabály.

Módosító 56.§

A MABIE támogatja a tervezet módosítását, mert az OBT koncepciójába is illeszkedik, sőt, az egyetértési jog biztosításával még az abban megfogalmazott hatáskörön is túlmutat.

A MABIE üdvözli, hogy átláthatóvá, szabályozottá válik a jutalom, mely juttatás rendszere eddig főleg területi szabályozási szinten volt. A MABIE rendszeresen sérelmezte, hogy a jutalmazás szabályai, feltételrendszere nem volt ismert, nem volt átlátható és egységes sem. Az OBT egyetértési joga az átláthatóságot biztosítja és a garanciát növeli.

A Magyar Bírói Egyesület Elnöksége a fentieket a MABIE hivatalos álláspontjának nyilvánította 2023. január 30. napján.

Dr. Oltai Judit Zsófia,
a MABIE elnöke